

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11623

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1881

P O L E M I C I:

1882

CCCCCLXXV.

⁸²³ Codex chartaceus germ. Sec. XVI. Folior. 285. 8. continet Stanislai Hosii piissimi, doctissimique Card. Episcopi Varmiensis a. 1579. defuncti, cui impactam in Jöcheri Lexico Erudit. calumniam nemo sanus absque indignatione legit, *Dialogum*, ut in edit. Dilling. 1559. 8. inscribitur, *de Eo, num Calicem Laicis, et uxores Sacerdotibus permitti, ac diuina officia uulgari lingua peragi fas sit; germanice*

Codex.

Arator. *Was sagst du lieber Harpage, ist dann dein maynung das man die angenomene vnd durch die autoritet der gantzen kirchen bewerthe vnd für recht gehaltene gewonheit, nemlich &c.*

Codex πεωτοτυπω preßius inhaeret, quod habetur etiam in *Hosii Opp. omnibus*, et nominatim edit. *Colon. 1584. T. I. p. 644.*

CCCCCLXXVI.

⁶²⁸ Codex chartaceus lat. germ. Sec. XVI. Folior. 146. 4. sequentia complectitur: I. *Commentarium Contra impiam Deoque inimicam Haereticorum legem, quod liceat cuique impune ac sine aliquo impedimento de fide sentire et prædicare ut uelit. Per*

redditum a *Philippo Dobereiner*, cuius alios labores ad *Cod. DXCVIII.* indicavi. Sed Quæstiones hæc inter *Aratorem* et *Harpagum* ventilatae, nostroque rursus tempore in scenam magnō cum pondere missæ alium quoque interpretētæ nactæ sunt, cuius Versio prodiit *Dillingae 1560. 4. cum mspta nostra annum 1559. in fronte et calce præferat.* Ad eas dignoscendas utriusque initium juvat contendere.

Editio.

Arator. *Harpag, was sagst du? Heltst du darfür, daß man verwerfen vnd verdammen soll die langbergebracht, vnd durch die heilig Christlich Kirchen approbierte vnd bekrestigte gewonhait, welche will &c.*

Petrum Illicinum J. V. Doborem Canonicum Ecclesiæ Olomucen. Praefatio ad Rudolphum II. Imp. cui etiam præsens Exemplar oblatum est, incipit: Quemadmodum principis est prouidentissimi, Rudolphe Imperator inuidissime, unicum Christianæ Religionis præsidium, non modo amplissimis et præstantissimis imperij sui membris sed alijs quoque subditis etiam minimis prospicere atque opitulari et tanquam Sydus aliquod assistere: ita subditorum est, qui tenuioris etiam sunt fortunæ, suo principi pro virili sua

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11623

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1883

C O D I C E S

1884

in omnibus prodeesse ac inservire &c. Meminit in hac Praef. alterius Rudolphi oblati Operis, quod recensui Cod. DCXI. ubi et de Autore quaedam subjunxi, atque praesentem lucubratiunculam se uertere ad linguam germanicam ex latina uoluisse, ut facilius legere omnes possint. Quodsi haec Versio, ut videtur, ab ipsomet profecta sit, enarrum Exemplum hominis Itali lingua Germanica pro aevo suo perfecte potiti. Praefatio data Olomucij 1572. Opus ipsum inchoat: Tenebrarum princeps ille Satana nostrarum animarum salutis hostis perpetuus &c. et oratione continua evincere ntitur, Libertatem circa Sacra quidvis sentiendi Legibus tam divinis, quam humanis repugnare; Adversarios autem jam inde a Wicclefo et Husso sibi proponit. Fol. 52. p. 2. post Petrum a Soto et Card. Hosium ad suum quoque Librum de Ecclesia Dei a concilio malignantium discernenda adpellat, quem, uti et praesentem et continuo mox subsecuturum typis nunquam excusos fuisse putem.

II. fol. 73. succedit promissa Operis Versio inscripta: Commentarius Wieder die gottlose ordnung vnd constitution das einem ieden on alle Straff nach seinem willen vnndt wolgefalen vom glauben zue richten vnndt Predigen vergönnet vnnd frey seyn soll. Praefatio omessa est.

CCCCCLXXVII.

Codex chartaceus lat. germ. 629
Sec. XVI. Folior. 136. itidem Rudolphi Imp. oblatus inscribitur: *De uitandis tollendisque hæreticorum libris Petri Illicini J. V. Doctoris et Can. Olomucen. libellus latinogermanicus. Anno salutis 1577. Praefatio ad Rudolphum incipit: Quemadmodum in locis editis constructæ ac bene munitæ, uallataeque arces &c. In hac de præsenti foetu: quem libelli supplicis loco ad tuam Maiestatem mittendum existimavi — ut Catholicorum optimorumque Imperatorum, Constantini, Gratiani, Theodosii, Valentiniiani, Martiani, Honorij, Friderici, quorum tu principatum tenes, sequaris uestigia, qui hæreticorum libros et scripta omnia damnarunt et diligenter perquiri, comburique præceperunt seuerissimis pænis aduersus eos statutis, qui uel occurrerent, uel describerent, uel domi conseruarent, uel in sermonibus citarent. In chalcographos et huiusmodi librorum uenditores animaduertendum est, et constitendum, ut nullus ab Episcopis non examinatus liber excludatur: nullus uenalis circumferatur. Liceat etiam Ecclesiae Antistiti ubique deprehenderit, auferre: aliqui maior quotidie fiet in sancta religione labes. &c. Atque hoc argumentis omnibus in ipso Libello contendit Autor, in quo et ad Librum suum de discernenda Dei Ecclesia se rursum refert,*